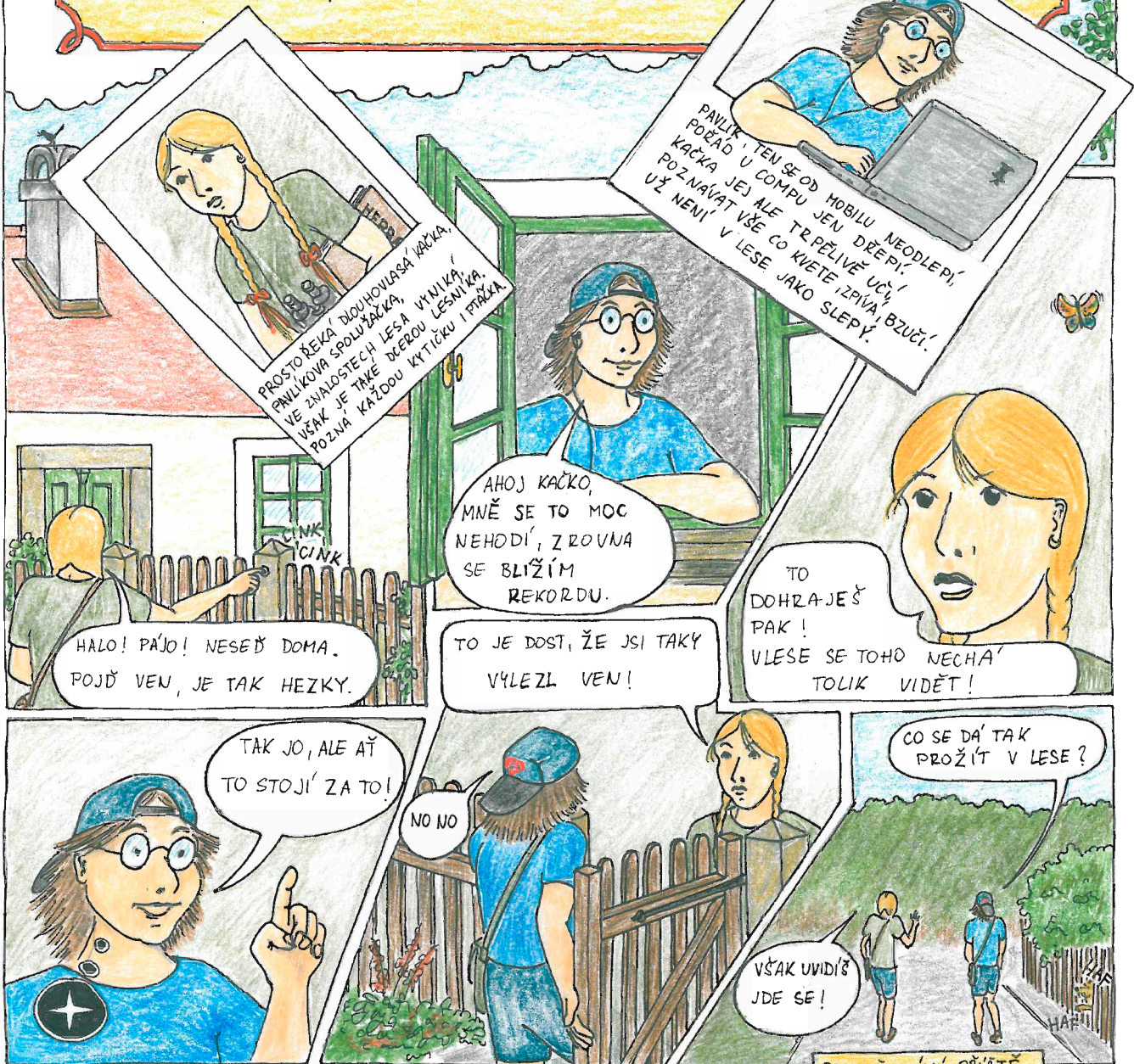

NAUČNÁ STEZKA CESTA HOŘÍNEVSKÝM LESEM

ANEB NESEĎTE DOMA POJĎTE DO LEŠA

JAK JINAK VÁS ZDE V HOŘÍNEVSI, KDO SNAD NEVÍ, RODIŠTI VÁCLAVA HANKY, PROVÁDĚT,
NAŠI MILÍ HOSTÉ,
NEŽ VERŠÍKY SVÁZANÝMI DO KYTICE PROSTĚ,
SVÁZANÝMI DO PESTRÉHO VĚNCE,
Z ODKAZU HANKY, POETY A OBROZENCE.

HALO! PÁJO! NESEĎ DOMA.
POJĎ VEN, JE TAK HEZKY.

AHOJ KAČKO,
MNĚ SE TO MOC
NEHODÍ, ZROVNA
SE BLIŽÍM
REKORDU.

TO JE DOST, ŽE JSI TAKY
VÝLEZL VEN!

TO
DOHRAJEŠ
PAK!
VLESE SE TOHO NECHA'
TOLIK VIDĚT!

TAK JO, ALE AŽ
TO STOJÍ ZA TO!

NO NO

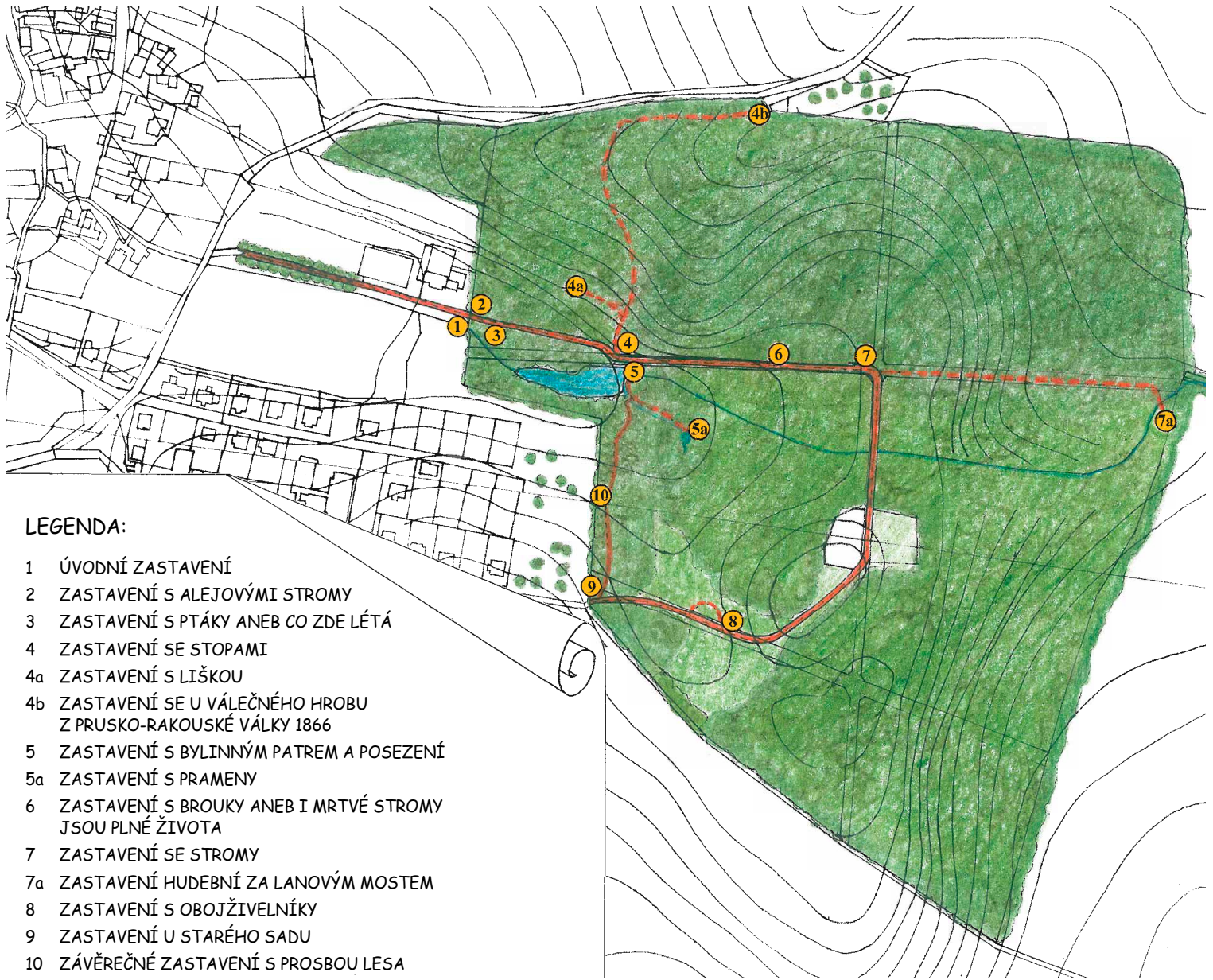
CO SE DA' TAK
PROŽÍT V LESE?

VŠAK UVIDIŠ
JDE SE!

POKRAČOVÁNÍ PŘÍŠTĚ

KOMIX: PAVLÍK; OBRÁZKY PTAČKA A BYLIN: ALICE JANEČKOVÁ
VERŠE: ROZÁLIE PODLIPNÁ (NEMĚLI UVEDENO JINAK)

Orientační plán naučné stezky

LEGENDA:

- 1 ÚVODNÍ ZASTAVENÍ
- 2 ZASTAVENÍ S ALEJOVÝMI STROMY
- 3 ZASTAVENÍ S PTÁKY ANEB CO ZDE LÉTÁ
- 4 ZASTAVENÍ SE STOPAMI
- 4a ZASTAVENÍ S LIŠKOU
- 4b ZASTAVENÍ SE U VÁLEČNÉHO HROBU Z PRUSKO-RAKOUSKÉ VÁLKY 1866
- 5 ZASTAVENÍ S BYLINNÝM PATREM A POSEZENÍ
- 5a ZASTAVENÍ S PRAMENY
- 6 ZASTAVENÍ S BROUKY ANEB I MRTVÉ STROMY JSOU PLNÉ ŽIVOTA
- 7 ZASTAVENÍ SE STROMY
- 7a ZASTAVENÍ HUDEBNÍ ZA LANOVÝM MOSTEM
- 8 ZASTAVENÍ S OBOŽIVELNÍKY
- 9 ZASTAVENÍ U STARÉHO SADU
- 10 ZÁVĚREČNÉ ZASTAVENÍ S PROSBOU LESA

ZASTAVENÍ S ALEJOVÝMI STROMY

ČLOVĚK, HRDÝ NA SVOU SÍLU,
POPADL MOTOROVOU PILU.
"DĚLÁ TO TU B...L, LISTY,"
PRAVIL ČLOVĚK SEBEJISTÝ
A MĚL SE ZYCHLE K DÍLU.

POD NÁPOREM MOTOROVÉ PILY,
LÍPA STĚNÁ, KMENY KVÍLÍ.
BUDE ÚPAL, DUSNO PRACH,
ANI STOPA PO VČELÁČA,
TAM, KDE PTAČÍ, BROUCÍ ŽILI.

PODÍVEJ, PÁ JO CO TEN CHUAP DĚLÁ.

VŠAK TO JE
DOBŘE, TÁTA ŘÍKÁ,
ŽE STROMY JSOU
DOBŘÍ A KORÁT NA
TOPENÍ, JINAK
Z NICH PADAJ VĚTVY A LISTY
NA AVTA, LIDI A TAK.

NO JO, ALE
ZDRAVÝ STROM
VYPRODUKUJE CCA 100L. KYSLÍKU ZA DEN A OBYČEJNÉ AVTO
SPOTŘEBUJE KROM BENZÍNU OKOLO 90L. KYSLÍKU NA 1KM.
TOUK CO ČLOVĚK VYDÝCHÁ ZA 6 HODIN!!

TO JSEM
NEVĚDĚL

A PĚTOM KROMĚ TOHO, ŽE
STROMY PRODUKUJÍ KYSLÍK, JSOU
DOMOVEM ZVÍŘAT A ROSTLIN,
POHLCUJÍ POLEŤAVÝ PRACH,
ZADRŽUJÍ DEŠŤOVOU VODU A TÍM
JINÁŠ CHRÁNÍ PŘED POVODNĚMI,
ZPOMALUJÍ VÍTR A DOKONCE
ZLEPŠUJÍ MIKROKLIMA.

TO MĚ MRZÍ,
TO CO JSEM
ZPŮSOBIL!

UŽ VÍM JAK TO
NA PRAVÍM!

PRACH

COPAK JE
SLEČNO

PIP
PIP
PIP*

HALO, PANE!
ZADRŽTE!

DOBŘÝ DEN, CO
JSTE TO UDĚLALÍ
TAKOVÝ TO BYL PĚKNÝ
STROM. Z TAKOVEHO ZÁSAHU
SE NIKDY NEVZPAMATUJE!
VŽDY ZDRAVÝ STROM SI,
BEZ PROBLÉMŮ PORADÍ
S RÁNOU DO Ø5CM.

TENTÝŽ BOU NA PODZÍM

JEŠTĚ SEM
A BUDU JICH
MÍT STOVKU

POKRAČOVÁNÍ PŘÍŠTĚ

* VOLNĚ BY SE DALO PŘELOŽIT JAKO: KDYBYSTE VĚDĚL JAKÝ POSTIH HROZÍ ZA PORUŠENÍ ZÁKONA č. 114/1992 Sb. O OCHRANĚ PŘÍRODY A KRAJINY, NIKDY BY JSTE TO NEUDĚLAL!

ZASTAVENÍ S PTÁKY

ANEB CO ZDE LÉTÁ

KOSICE STAVÍ MLADÝM BYT,
DO SUCHÉ TRÁVY VPLETÁ IGELIT.
DROZDI A HOLUBI SI TAKÉ STAVÍ HNÍZDA,
BRHLÍK PRONIKAVĚ HVIŽDÁ,
V DUTINĚ DUBU CHCE SE USÍDLIT.

MLÁČATA SÝKOR SE JENTÁK NENASYTÍ,
HNED ZHLTNOU HMYZ, KTEBÝ MÁTKA CHYTÍ.
PĚNKAVA NADOUVÁ V TRYLKU PĚKÍ,
PĚNICE LADÍ FLETNU V KEŘI,
KDE V ŽÝDKÉM HNÍZDĚ KROPENATÁ VEJCE SVÍTÍ.

KOUKEJ! TADY VLONI HNÍZDIL
BRHLÍK LESNÍ.

CO TO JE?

TAKOVÝ LESNÍ PTÁČEK
VELKÝ ASI JAKO VRABEC.
ZÁDA MÁ ŠEDOMODRÁ,
A PŘEZ OČI MÁ ČERNOU.
ŽIVÍ SE HMYZEM, ALE
VIDĚT

BŽÍŠKO ORANŽOVÉ
PÁSKU JAKO LOUPEŽNÍK.
V ZIMĚ HO MŮŽEŠ
NA KRMITKU JAK
SI POUCHOTNÁVA
NA SEMENECH.
A PŘEDSTAV SI, ŽE
JAKO JEDINÝ PĚVEC
UMÍ ŠPLHAT HLAVOU
DOLŮ.

TAK TOHO BYCH CHTĚL VIDĚT,
TOHO LUPÍČE A PROTINOŽCE.

Á KDE SE VZALA NA TE' BUDCE
TA HLÍNA?

BRHLÍK BYDLÍ
V DUTINÁCH STROMŮ
VYDLABANÝCH
NĚJAKÝM DATLOVITÝM
PTÁKEM, ALE
NEPOHRDNE ANI BUDKOU
JAKO TADY. NO A KDYŽ JE
VLETOVÝ OTVOR MOC
VELKÝ, TAK HO ZALEPÍ HLÍNOU,
ABY DOVNITŘ NEMOHL NIKDO VETŠÍ

TO JE
ZAJÍMAVÝ

TEN JE KRÁŠNÝ

MÁME ŠTĚSTÍ, PODÍVEJ!

KDE?

TÁMHLE

NO JO!

ŽIJE ZDE CELÁ SPOUSTA
DALŠÍCH PTÁKŮ,
TŘEBA ŽLUVA HAJNÍ,
HOLUB DOUPŇÁK,
LEJSEK ŠEDÝ,
STRAKAPOUD
PROSTŘEDNÍ A
MNOHO DALŠÍCH.
Z NETOPÝRŮ BYS TU
MOHL VIDĚT NETOPÝRA REZAVĚHO, VODNÍHO A ČERNÉHO, ALE
JESTLI TU MAJÍ LETNÍ KOLONII TO NEVÍM, ALE MOHLI BY
MÍT.

MNOHO ZDEJŠÍCH PTÁKŮ SI STAVÍ SVÁ
HNÍZDA VE VĚTVÍCH STROMŮ A KEŘŮ ZE
SUCHÉ TRÁVY A VĚTVÍČEK. NĚKTEŘÍ JDOU
NATOLIK S DOBOU, ŽE POUŽÍVAJÍ MODERNÍ
MATERIÁLY JAKO IGELITY A PODOBNĚ....

TAK TO JE VTIPINÝ

...I KDYŽ
NA TO PAK
DOPLÁCEJÍ

TAK TO
UŽ VTIPINÝ
NENÍ.

JINÍ PTÁCI JSOU
ZÁVISLÍ NA DUTINÁCH
STROMŮ, KDE SI STAVÍ
HNÍZDA. NO A KDYŽ
JE DOUPŇANÝCH* STROMŮ
MÁLO VEZMOU ZAVDĚK
BUDKOU.

RÁD BYCH SI
NĚJAKOU BUDKU
VYROBIL.

TO NENÍ SLOŽITÉ, POČKEJ NAKRESLÍM TI JAK MÁ VYPADAT.

NA, TADY MÁŠ!

TAK
JO.

DĚK!
PŮJDETE DÁL?

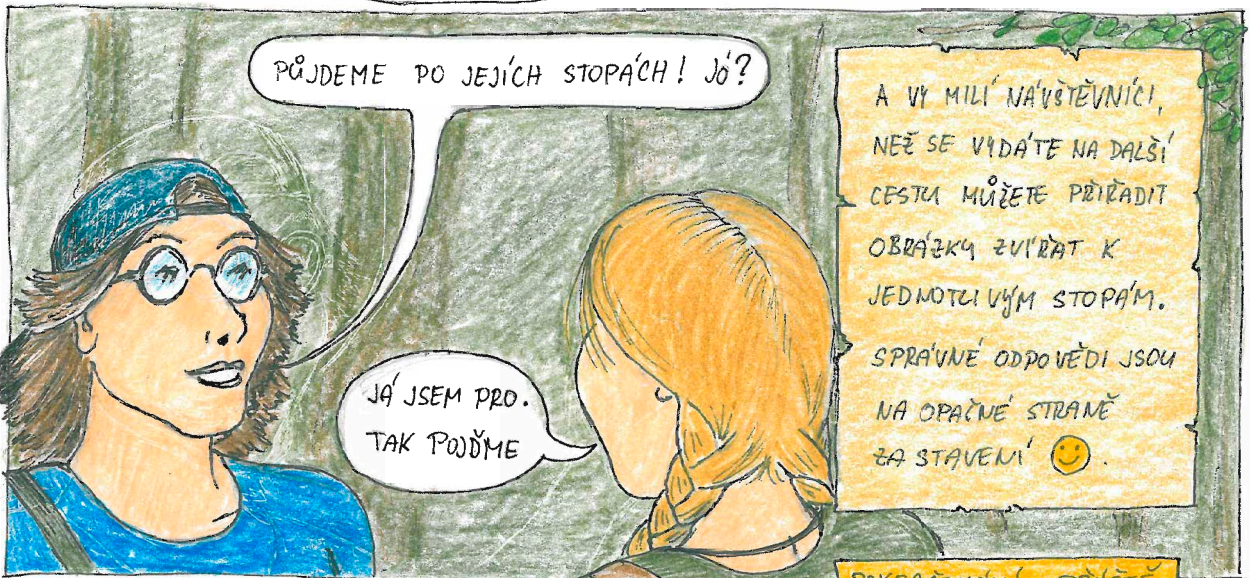
* STROMY S PŘIROZENÝMI DUTINAMI

POKRAČOVÁNÍ PŘÍŠTĚ

ZASTAVENÍ SE STOPAMI

HLEDAŠ POUČENÍ U STROMU VE VODĚ ČI KEŘI?
 ZKOUMEJ TAKÉ VZKAZY ZANECHANÉ ZVĚŘÍ.
 KDYŽ PĚŠÍ A PŮDA LAČNĚ HLTA KAPKY,
 OTISKNOU SE DO NÍ PĚŠÁTKY, KOPÝTKA A TLAPKY.
 VŠIMNI SI TĚŽ TRUSY A ZTRACENÉHO PĚŠÍ.

NAPADL SUIH, JAK NEPOPSANÝ LIST,
 ZA CHVÍLI NA NĚM BUDEŠ ČÍST,
 KDO NESPÍ V DOPĚTI A POBÍHÁ VENKU
 A ZANECHAL TU SVOU NAVŠTIVENKU.
 KDYŽ NELEHKO SHAŇĚL, CO BÝ MOHL JÍST.

ZASTAVENÍ S LIŠKOU

PŘÍZNAČNÉ PRO LIŠKU BÝVÁ,
ŽE SE VE SVÉ NORĚ SKRÝVÁ.

TAKÉ MLÁĎATA V NÍ RODÍ.

NENÍ PRAVDA, ŽE JEN ŠKODÍ.

TO POMLUVA JE LIDSKÁ LŽIVÁ.

POZNEJTE LIŠKY TVÁŘ PRAVOU,

NENÍ LSTIVOU ĚLMOU DRAVOU.

POTRAVOU JSOU JÍ HLODAVCI I OSLABENÍ PTÁCI,

KRMÍ-LI MLADÉ, OBČAS I SLEPICE SE ZTRÁCÍ,

ŽIVÍ SE I ROSTLINNOU STRAVOU.

KDYŽ SI HAVNÍ DAVÍ PRÁCI

A PŘEVEDOU VAKCINACI,

V KAUZE VZTEKLINA UŽ NENÍ LIŠKA VINNA

NENÍ NAKAŽLIVÁ JEJÍ SLINA,

POVĚST ZLEHOTO ŠKODCE ZTRÁCÍ.

KOUKEJ TÁM HLE MÁ
NORU. OPATRNĚ,
AŽ JI NEVYPLEŠÍME.

MRTĚ, TO
JSEM JEŠTĚ
NEVIDĚLI!

A TO
TADY
TAK
SMRDI
TA
LIŠKA?

ANO.

LIŠKU URČITĚ ZNÁŠ
Z LADOVY POHAĎKY

TO UŽ SI NEPAMATUJU
TEB ĆTU JEN KOMIKSY.

JO,
A NA ROZDÍL
OD JEZEVCE, KTERÝ SI NORU
A JEJÍ OKOLÍ PEČLIVĚ UKLÍZÍ, JE LIŠKA
PĚKNÝ NEPOŘÁDNÍK A NORU UKLÍZÍ JEN NA
JAŘĚ, KDYŽ MÁ MÍT MLADÉ A VENKU
NECHAVA VŠECHNO LEŽET.

NO, TAK TO MUSÍM
SEBEKRITICKY PŘIZNAT,
ŽE JEZEVEC NEJSEM

CHUDÁK
MAMKA!

HMM TO MÁŠ PRAVDU

ACH JO, PŘEDSTAV SI,
ŽE KROM HLODAVCŮ,
DROBNÝCH PTÁKŮ NEPOHRDNE
ANI ŽÁBAMI, BROUKY A
HOUSENKAMI. JEJÍ JÍDELNÍČEK
OBSAHUJE I MRŠINY A
TÍM PLNÍ ÚLOHU ZDRAVOTNÍ
POLICIE.

FAKT JO?

TAK PŮJDEME DÁL, AŽ MAJÍ
KLID, VŠAK BYLY DOBY, KDY SE
TU V LESE A OKOLÍ SVĚĎELY
KRUTÉ BOJE, TAK
SI TU MOC
KLIDU
NEUŽILY.

TAK JO.

POŘAČOVÁNÍ PŘÍŠTĚ

ZASTAVENÍ SE U VÁLČNÉHO HROBU

VY HLOUPÍ LIDÉ, VE ZBRANI NEMÍ MÍR,
 PRO SVĚHO KRALE I JÁ ŽIVOT POLOŽIL
 Z LESŮ SE ŽENOU CIZÍ JEZDCI NA
 KONÍCH
 A V OČÍCH JEN KAPKY HRŮZY TADY VRAŽDA
 NEMÍ HŘÍCH.
 IHNEDE PRVNÍ Z VÝSTŘELŮ MI SRDCE UMLČEL,
 UŽ NEVRÁTÍM SE DOMŮ MŮJ ČAS NÁDEŠEL.

POSLEDNÍM VÝSTŘELEM SE KDYSI ŽIVÁ LOUKA
 ROZPLAKALA TICHÝM PLAČEM
 A MLČKY OBJÍMALA TĚLA VÍTEŽŮ I PORAŽENÝCH,
 JICHŽ NENÍ, NEB VÁLKU NELZE VYHRÁT
 PLATÍ-LI SE ŽIVOTEM.

TOMÁŠ KLUS
 VÁLČNÁ

VAŽNĚ SE TADY V
 LESE BOJOVALO ?

ANO

TATATATA

TY KZÁÁSO !
 TAK TO JE HUSTÝ, ŠKODA,
 ŽE JEM TO
 NEZAŽIL !

VIŠ TY CO MAJÍ SPOLEČNÉHO
 VÁLKY KAŽDÉ
 DOBY ?

TO BUĎ
 RÁD!

UTRPENÍ, BOLEST,
 SIROTKY A VDOVY.

POJĎ KAČKO,
 VRÁTÍME SE NA CESTU.

POKRAČOVÁNÍ PŘÍŠTĚ

ZASTAVENÍ S BYLINNÝM PATREM

NEŽ LISTY POSTAVÍ NAD HABĚINOU STŘECHU,
KVETOU HAJNÍ BYLINY BEZ ODDECHU.

PUCNÍKY, DYMNIUKA DUTÁ I BOBOVITA,
SASANKY PROZÁŘÍ ZA'KOUTÍ SERPYTA
A ŽIJÍ VE VELIKÉM SPĚCHU.

I JATERNÍKŮM KRÁTKÝ ŽIVOT NA SVĚTLE STAČÍ,
JAK STĚPÍKY NEBE SE VE SPADANÉM LISTÍ ŽDÁČÍ.

V SYTĚ ZELEM VLHKÉ LOUČKY
ŽLUTĚ SVÍTÍ PRVOSENEK HLÓUČKY.

ŽLATÝ BLATOUCH CI NOHY U POTOKA MÁČÍ.

TEDA JA' UŽ MÁM DOCELA HLAD

FAJN, TAK SI TU SEDNEM,
SVÁČU MÁM S SEBOU

TO JE TÍM, ŽE
TU JSEM
STĚBOU

Á VÍŠ TY, ŽE JE
TU DOCELA HEZKY

?

TO SI
DĚLÁM
SRANDU!

JEN SE PODÍVEJ JAK TO TADY
KVETE. TO VE SMRKOVÉM LESE
NEUVIDÍŠ, TO JE JENOM TAKOVÉ
POLE NA DŘEVO

Á PROČ NE?

VE
SMRKOVÉM LESE
JE PŮDA MOC KYSELÁ A CHUDA

NA ŽIVINY A JE VNĚM CELOROČNÍ STÍN,
COŽ VĚTŠINA BYLIN NESNESE. NA PROTI TOMU
V LISTINATEM LESE JE, DÍKY TLEJÍCÍMU LISTÍ, PŮDA
ŽIVNÁ A BYLINY MÁJÍ ČAS A PROSTOR VYKVEST V
JARNÍM SLUNÍČKU NEŽ NAROSTE LISTÍ.

Á CO TADY TEDA
ROSTE?

Z TĚCH

NEJVÝZNAMNĚJŠÍCH TŘEBA
LILIE ZLATOHLÁVA, ZAPALICE ŽLUYCHOVITA,
POMNĚNKA ŘÍBKOKVĚTA, VIOLKA DIVOTVÁRNA,
PRVOSENKA VÝŠŠÍ, DYMNIUKA DUTÁ I BOBOVITA,
PITULNÍK ŽLUTÝ, JATERNÍK TROJSLALOČNÝ

TEDA TO JE MAZEČ!
TO JSEM NEVĚDĚL CO
TĚCH KYTEK VŮBEC JE!

TO ROSTE TADY,
MIMO JINÉ, ALE
POJĎME SE
NA PÍT

COPAK JE V LESE NĚJAKÝ
KOHOUTEK NEBO HYDRAUT?

VŠAK POJĎME KOUSEK A UVIDÍŠ
ŽE VODA NETEČE JEN Z
KOHOUTKU
NEBO
PET LAHVE!

POKRAČOVÁNÍ PĚŠIŽE

ZASTAVENÍ S PRAMENY

STUDÁNKO V PŘEVYSOKÉM LESE
AŽ SVOJI PÍSEŇ NEUNESE
A K TOBĚ PŘIJDE SÁM A SÁM,
UNAVENÝ A USTARANÝ
DOVOL MU NAPÍTI SE Z DLANÍ
UKAŽ MU CESTU CESTU K NÁM.
J. SKÁČEL

POKRAČOVÁNÍ PŘÍSTĚ

ZASTAVENÍ S BROUKY

ANEB I MRTVÉ STROMY JSOU PLNÉ ŽIVOTA

STROM ODUMŘE A UŽ NEMÁ MÍZU,
CHOROŠE I KUPKY SLIZU,
ORGANISMY Z ĎÍŠE HUB VŽDY ČILE,
PŘEMVĚŇUJÍ DŘEVO SHNILE
VE SPOLUPRÁCI SE ZÁSTUPCI HMYZU.

KDYŽ LESNÍK HLEDÁ MRTVÉ STROMY KÁČÍ,
NERADUJÍ SE Z TOHO PTÁČÍ,
KTEŘÍ LOVÍ POCHUTINY SKVĚLE,
TAM, KDE OŽÍVÁ DŘEVO ZTROUCHNIVĚLE.
DATEL ČI ŽLUNA V UKLIZENÉM LESE
POKRM ZTRÁČÍ.

TEDA KAČKO, PODÍVEJ SE TĚCH SUCHÝCH
A POPADANÝCH STROMŮ! TO JÁ TĚDA
NEVÍM CO TEN HAJNEJ TADY V LESE
DĚLÁ, ŽE JE TADY TAKOVĚ, B...L*

* NEZNEČEJTELNĚ SLOVO, NECHŤ SI LASKAVĚ PŘEVÁŘÍ
DOPŘÍMÍ SAMÍ

JSME PŘECE V PŘÍRODNÍ
REZERVACI A NE V HOSPODÁŘSKÉM LESE
A SPOUSTA BROUKŮ JE VZÁCNÁ PŘÁVĚ
PROTO, ŽE JSOU VÁZANÍ NA TĚLÍČKI
DŘEVO, KTERÉHO JE V HOSPODÁŘSKÉM
LESE POSKROVNŮ.

A TO JAKO V TOM DŘEVĚ BYDLEJ, JO?
PŘESNĚ TAK. A DOKONCE VĚTŠINU
SVĚHO ŽIVOTA.

UKÁŽEŠ MI NĚJAKÉHO?

TŘEBA BUDEME
MÍT ŠTĚSTÍ

PO ČAVÍLI HLEDÁNÍ SE NA NĚ USMÁLO ŠTĚSTÍ

KOUKNI PÁJO!
MRTĚ, CO TO
JE?
NOSOROŽÍK
KAPUCÍNEK.

VYPADA JAKO
TRICERATOPS!*

TAK TO JE MAŽEC!
TO VIDÍM PRVNĚ.

A CO TU JEŠTĚ MŮŽEM VIDĚT?

A PŘEDSTAV SI PÁJO, ŽE
LARVA NOSOROŽÍKA SE VYVÍJÍ
V MRTVÉM DŘEVĚ 3-4 ROKY A
SAMOTNÝ BROUK ŽIJE POUZE
NĚKOLIK TÝDNŮ?

TAKY JE NA NĚM ZAJÍMAVÉ, ŽE SE
SAMIČKY OPLÍŠUJÍ OD SAMEČKŮ, COŽ
U BROUKŮ NENÍ TAK ČASTÉ. TOHLE
JE KLUK. SAMIČKA NEMÁ ROH A ZA
HLAVOU ŠTÍT.

TŘEBA ZLATOHLÁVKY,
DŘEVOKAZE, TESAŘÍKY,
KOZLÍČKY, SMOLÁKY A JINÉ.
TI VŠICHNI POTŘEBUJÍ
STROMY KE SVĚMU VÝVOJI.

TAK TO JÁ TÁTOVI POVÍM, ABY TU STAROU TREŠEŇ DOMA
NEKÁCEL

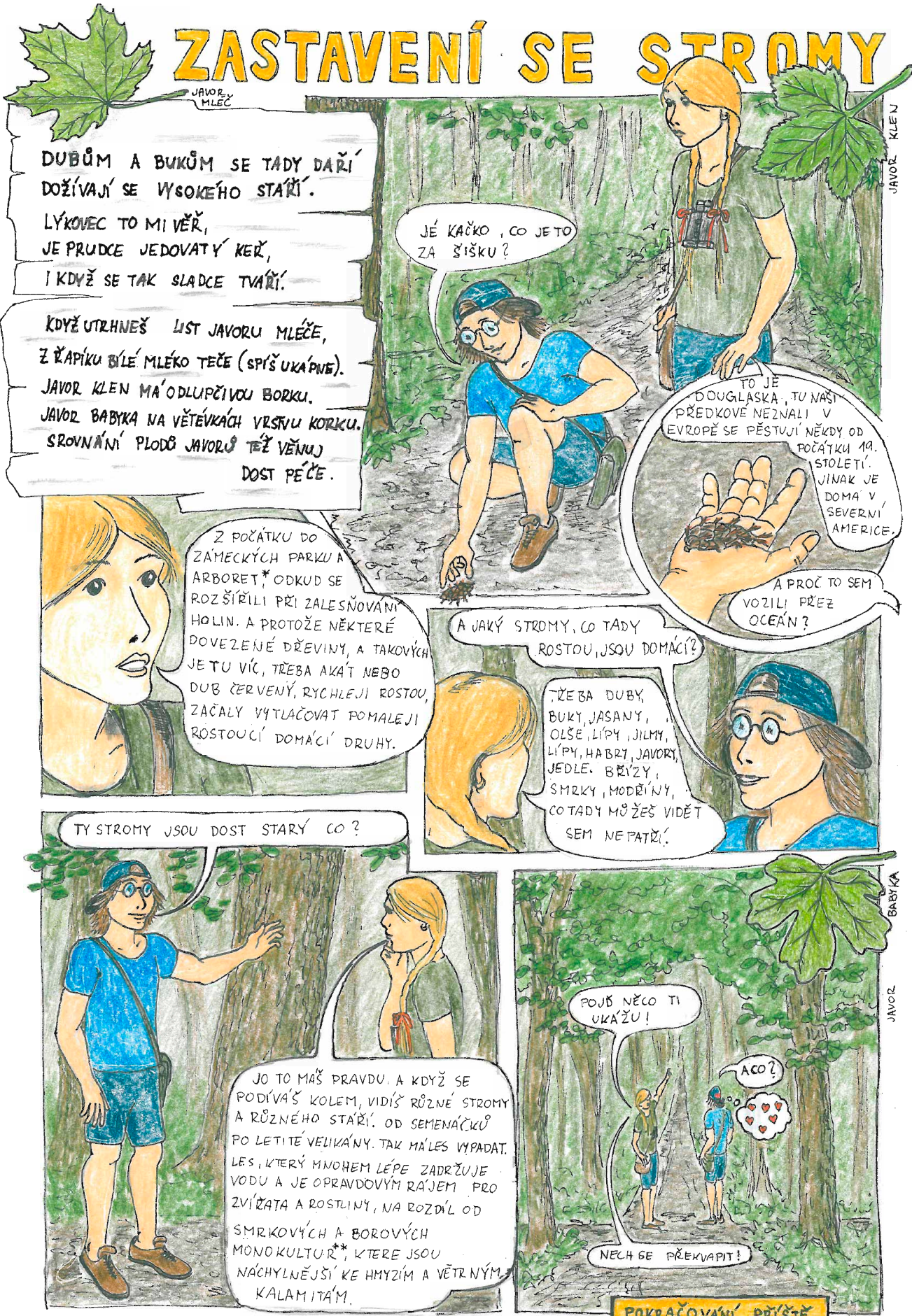
NO JO, NE POJĎME DAĹ
VSTĚJČT DALŠÍM ZAŽITKŮM?

POKÁČET JI MŮŽE JESTLI JE
KATOLIK ŠPATNÁ, ALE DŘEVO
JE V HODNĚ NĚKDE USKLADNIT
NA HROMADĚ A NECHAT ZETLÍT.
JEŽEK SI TAM NAJDE
ÚKRYT NA ZIMU A BROUCI
Z NÍ BUDOU MÍT RADOST,
A DĚLAT DRUHÝM RADOST
JE PŘECE PŘÍMA,
NO NĚ?

POKRAČOVÁNÍ PŘÍŠTĚ

* DINOSAURUS

ZASTAVENÍ SE STROMY

DUBŮM A BUKŮM SE TADY DAŘÍ DOŽÍVAJÍ SE VYSOKÉHO STÁŘÍ.

LÝKOVEC TO MI VĚŘ, JE PRUDCE JEDOVATÝ KEŘ, I KDYŽ SE TAK SLADCE TVAŘÍ.

KDYŽ UTRHNEŠ LIST JAVORU MLÉČE, Z ŘÁPKU BÍLÉ MLÉKO TEČE (SPÍŠ UKÁPNE).

JAVOR KLEN MÁ ODLUPČIVOU BORKU. JAVOR BABYKA NA VĚTÉVKÁCH VRŠTVU KORKU. SROVNÁNÍ PLODŮ JAVORŮ TĚŽ VĚNUJ DOST PÉČE.

JÉ KAČKO, CO JETO ZA ŠIŠKU?

TO JE DOUGLASKA, TU NAŠI PŘEDKOVÉ NEZNALI V EVROPĚ SE PĚSTUJÍ NĚKDY OD POČÁTKU 19. STOLETÍ. JINAK JE DOMA V SEVERNÍ AMERICĚ.

A PROČ TO SEM VOZILI PŘEZ OCEÁN?

Z POČÁTKU DO ZÁMECKÝCH PARKŮ A ARBORET* ODKUD SE ROZŠÍŘILI PŘI ZALESŇOVÁNÍ HOLIN. A PROTOŽE NĚKTERÉ DOVEZENÉ DŘEVINY, A TAKOVÝCH JE TU VÍC, TŘEBA AKÁT NEBO DUB ČERVENÝ, RYCHLEJI ROSTOU, ZAČALY VYTLAČOVAT POMALEJI ROSTOUCÍ DOMÁCI DRUHY.

A JAKÝ STROMY, CO TADY ROSTOU, JSOU DOMÁCI?

TŘEBA DUBY, BUKY, JASANY, OLŠE, LÍPY, JILMY, LÍPY, HABRY, JAVORY, JEDLE, BŘÍZY, SMRKY, MODŘÍNŮ, CO TADY MŮŽEŠ VIDĚT SEM NEPATŘÍ!

TY STROMY JSOU DOST STARÝ CO?

JO TO MÁŠ PRAVDU. A KDYŽ SE PODÍVÁŠ KOLEM, VIDÍŠ RŮZNÉ STROMY A RŮZNÉHO STÁŘÍ. OD SEMENÁČKŮ PO LETITÉ VELIKÁNY. TAK MÁLES VYPADAT. LES, KTERÝ MNOHEM LÉPE ZADRŽUJE VODU A JE OPRÁVDOVÝM RAJEM PRO ZVÍŘATA A ROSTLINY, NA ROZDÍL OD SMRKOVÝCH A BOROVÝCH MONOKULTUR**, KTERÉ JSOU NÁCHYLNĚJŠÍ KE HMYZÍM A VĚTRNÝM KALAMITÁM.

POJĚ NĚCO TI UKÁŽU!

ACO?

NECH SE PŘEKVAPIT!

POKRAČOVÁNÍ PŘÍŠTĚ

* SBÍRKA ŽIVÝCH ROSTLIN
** POROST TVOŘENÝ JEDNÍM DRUHEM

ZASTAVENÍ HUDEBNÍ

NEBOJTE SE, DRŽTE SE,
PO MOSTĚ JAKO V PRALESE,
KOLEM LIÁNY A OPIČÍ ŘEV,
DOSTANETE SE K TAJEMSTVÍ HRACÍCH
DŘEV.
MOST Z PEVNÝCH LAN VÁS UNESE!
BUŠTE DO DENDROFONU, ZAKÁZANO TO NENÍ,
BUĎTE JAK STRAKAPOUD NA KMEMI.
I PRALESNÍ LIDÉ VYUŽÍVALI K TANCÍ,
DŘEVĚNÉ NÁSTROJE A JEJICH
REZONANCI,
SLEDUJTE JAK SE ZVUK NA RŮZNÝCH
DŘEVĚCH MĚNÍ.

UF! TEDA TO JE KRPÁL! PROČ TO MUSÍ BEJT NA KOPCI!

JEN NEREPTĚJ! CO ZA NĚCO STOJÍ, ZPRAVIDLA TAKY NĚCO STOJÍ! V NAŠEM PŘÍPADĚ TROCHU NÁMAHY.

TEDA TO JE BOMBA! MYSLIŠ, KAČKO, ŽE NÁS TO LANO UDRŽÍ, ŽE NESKONČÍME DOLE VE STRŽI? JEN SE NEBOJ!

TSS, SE NEBOJIM!

VONO SE TO HOUPÁ! ASI SE ZŘÍTÍM!

NAHORU NEPOLETÍŠ A DOLE TĚ NAJDU. JEN BĚŽ!

UF! UŽ JSME TADY! ALE CO JE TOHLE?

TO JE DENDROFON MŮŽEME SI ZAHRÁT.

TY VOGO, TO JE BEZVA, ALO CO BYLO TO HLE?

TO BYL DATEL. VIŠ V JAKÉ FREKVENCI BUŠÍ DO STROMU?

TO NEVÍM.

25 ÚDERŮ ZA VTEŘINU! ZKUS TO TAKY!

TO NEDÁM! A TO HO NEBRNÍ ZOBÁK A HLAVA? TAKOVĚJCH RAN!

TO JÁ, KDYŽ PAŘÍM NA FEŠTÁKU, TAK MĚ PAK BOLÍ HLAVA.

NO, VELKOU ČÁST NÁRAZU POHLTÍ SAMOTNÝ ZOBÁK A SVALY JAZYKA, KTERÉ PŮSOBÍ JAKO PRUŽINA. PAK POMAHA DATLOVI ZVLÁDAT NÁRAZY ZVLÁŠTNÍ HOUBOVITÁ KOST LEBKY. NO A NAKONEC JAKO TLUMÍ FUNGUJE MOZKOMIŠŤI MOK.

TAKTO JE HUSTÝ!

LÍBÍ SE MI TADY, PUJDEM SEM JEŠTĚ NĚKDY?

JASNĚ, ALE POJĎME DALE!

POKRAČOVÁNÍ PŘÍŠTĚ

ZASTAVENÍ S OBOJŽIVELNÍKY

ŽIJU VE VLHKU A CHLADU,
VEJCE DO ŘETÍZKŮ KLADU
SPOJENÁ BÍLKOVINNÝM SLIZEM,
ŽIVÍM SE MĚKKÝMI A HMYZEM.
SKRYJU SE POD LISTY ČI KÁMEN ZA SUCHA,
NESKÁČU, KRAČÍM.

S ÚCTOU

VAŠE ROPUCHA. (OBEČNÁ I ZELENÁ)

PŘI OHROŽENÍ MĚ HLADKÉ TĚLO PRUŽNĚ DO
VODY SKOČÍ,
PÁR SPORTOVÍCH TEMP A NAD HLADINOU SE
VYNOŘÍ DVĚ OČI.

MÁ VAJÍČKA VE VODĚ TVOŘÍ SLIZOVITÉ ŠHLUKY,
KTERÉ PŘI TAHOUI ROZPUSTÍ KLUKY.

POZORUJTE JE, ALE NENIČTE JE!

OTO ÚPĚNLIVĚ PROSÍ,
SÚCTOU, ZA VŠECHNY SKOKANY (ZELENÉ I HNĚDÉ)
SKOKAN OSTRONOSÝ.

ALE PROČ ZROVNA
TAKOVÁ LOUŽE, KDYŽ
NA ZAČÁTKU CESTY
JE RYBNÍK?
VŽDYŽ
JIM

TA LOUŽE
PROMRZNE
CUGRUNT!

ŽÁBY A ČOLCI ZIMUJÍ AŽ DO
PŘEDJAŘÍ NA RŮZNÝCH MÍSTĚCH.
TŘEBA POD KAMENY, PADLÝMI KMENY,
V HROMADÁCH DŘEVA, TRÁVY, DOKONCE
I VE SKLEPECH.
A PROTOŽE JSOU STUDENOKREVNI,
TO ZNAMENÁ, ŽE NEDRŽÍ STÁLOU
TEPLOTU JAKO MY, TAK SVĚ
POTOMSTVO PŘIVEDOU RADĚJI DO
OSLUNĚNÝCH STOJATÝCH VOD,
KTERÉ SE DŘÍV PROHŘEJÍ.

JESTLI PAK
VIŠ, PÁJO, ŽE
VĚTŠINA ŽAB
LOVÍ KŮŽIST
DLOUHÝM
LEPKAVÝM
JAZYKEM, KTERÝ
VYSTŘELUJÍ
VELKOU
RYCHLOSTÍ!

FAKT JO? TO SLYŠÍM
PRVNĚ!

OPRAVDU, ALE
POJĎME. TŘEBA
NĚ JAKOU
ŽABKU
UVIDÍME.

JÉCO JE TO TADY ZA MOČÁL? ŘEKNU TÁTOVI
AŽ TO ZAVEZE JINAK TO TU
BUDE SÁMEJ KOMÁR!

NO TO SE OPOVAŽ!

A PROČ JAKO?

PROTOŽE
KOMÁRY A
DALŠÍM
HMYZEM SE
ŽIVÍ
OBOJŽIVELNÍCI,
KTERÍ SE VE
STOJATÝCH
VODÁCH
VYVÍJEJÍ.

OBOJŽIVELNÍCI,
CO TO JE?

TO SI DĚLÁŠ SRANDU?
TO JSOU PŘECE ČOLCI
A ŽÁBY, TO NEVIŠ?

A PROČ TO NEŘEKNES
ROVNOU!

ZASTAVENÍ U STARÉHO SADU

BÍLÝ ZÁVOJ TŘEŠNÍM SLUŠÍ,
BZUKOT VĚL OBLAŽUJE UŠÍ.
A KDYŽ BÍLÉ KŮTKY Z KORUN SVĚŽÍ,
RŮŽOVÉ JABLONĚ JSOU JEŠTĚ SVĚŽÍ.
PROCHÁZKA JARNÍM SADEM LÉČÍ DUŠI.

ÚRODA TŘEŠNÍ LÁKÁ KOSY, ČPAČKY,
PŘÍSLIB PRÁZDNIN ROZVESELÍ ŽÁČKY.
SLADKÉ BLUMY, ŠVESTKY, TOJ RÁJ PRO VOŠY,
NECHOŤ NA SKLONKU PRÁZDNIN SADEM BOŠY!
ABYŠ PAK NEŠEL DOMŮ PLÁČKY.

KDYŽ SE SLUNCE PŘED PODZIMEM SKLONÍ,
V NÁRUČI VĚTVÍ JABLKA VONÍ,
CHUTNÁ HEDVIŠKA KLAME SLUPKOU NEVÁBNOU,
BABÍ LÉTO PŘEDE SVOU NIT HEDVIŠKOU
APAK UŽ JEN VÍTR LISTY TRHÁ, HONÍ.

KOUKEJ, PAJU!
POSTE NÁM TU SVAČINA.

BRR! TO JAKO MÁM
JÍST?! SE KOUKNI
JAK TO JABKO
VYPADA!
A PROČ NE?
VĚDYŽ JE DOBRÉ

TAKHLE MÁ JABKO
VYPADAT!

VÍŠ TY VŮBEC,
CO VŠECHNO
MUSÍ TAKOVÉ
JABKO PODSTOUPIT,
NEŽ HO V
MARKETU KOUPIŠ?

NE

INTENZIVNĚ OBHOSPODAROVANÝ SAD
NENÍ PŘÍZŇIVÝ PRO ŽIVOT
HMYZU A ZVÍŘAT

DĚTI HONEM
PRYČ!

KARLE
PROČ JSI
NEPOČKAL?

EVRO JABLKA
AKCE! 1kg 6,- Kč

PŘI DOPRAVĚ DOCHÁZÍ KE ZNEČIŠŤOVÁNÍ
OVZDUŠÍ A POD KOLY AŽ HYNOU
ZVÍŘATA

ATO
VŠECHNO
PROTO, ŽE SI
TO ŽÁDÁ DNEŠNÍ DOBA!
DNEŠNÍ KULT DOKONALOSTI
CHCE MÍT VŠE STEJNĚ A
JEDINEČNOST SE POTLAČUJE.
NĚJAK MĚ PŘEŠLA CHŮT

ZKUS PŘECE TOHLE, MOŽNA NENÍ
TAK HEZKÉ, ALE CHUTNĚ JE A BEZ
CHEMIE A DOKONCE ZADARMO.
PRO LIDI I PRO
ZVÍŘATA.

TAK JÁ HO ZKUSÍM

HMM, MĚNĚ TO VŮBEC NENÍ ŠPATNÉ!

POKRAČOVÁNÍ PŘÍŠTĚ

CO SI ONÁS ZVÍŘATA MYSLÍ NECHTĚJME RADEJI VĚDĚT

ZÁVĚREČNÉ ZASTAVENÍ S PROSBOU LESA

PROSBA LESA

MILÝ ČLOVĚČE!

JSEM DÁRCEM TEPLA V TVÉM KRBU
ZA CHLADNÝCH NOCÍ V ZIMĚ
A DÁRCEM PŘÍVĚTIVÉHO CHLAÓDKU
V ŽÁRU LETNÍHO SLUNCE.

JÁ JSEM DAL TRÁMOVI TVĚMU OBYDLÍ
A DESKU TVĚMU STOLU.

ZE MNE JE LOŽE VE KTERÉM SPÁVÁŠ
I KLEČ TVÉHO RÁDLA.

JÁ JSEM DODAL TOPŮRKO TVÉ SEKERY
A BRANKU DO TVÉHO PLOTU.

ZE MNE JE DŘEVO TVÉ KOLÉBKY
I TVOJE RAKEV.

JSEM TÍM ČÍM PRO BLAHOBYT JE CHLĚB
A PRO KRÁŠU KVĚTÍ.

SLYŠ TEDY MOJI PROSBU NEPUŠTOŠ MNE.

NEZNÁMÝ AUTOR

DOBŘE, ŽE SE VRACÍME LESEM, JEŠTĚ SE MI
DOMŮ NECHCE!

MNĚ TAKY NĚ!
V PŘÍRODĚ JSEM POŘÁD, JEN CO
UDEĽÁM DOMA SVĚ POVINNOSTI.

TY VADO, KAČKO, VIDÍŠ TO CO JÁ?!

JO, LIDI DOVEDOU BÝT
ČUŇATA, AŽ MI TO VEPŘÍ
PROMINOU. LES MAJÍ

BLÍZKO, TAK SI
NECHTĚJÍ DĚLAT
BINEC DOMA!

KAČKO AVÍŠ, ŽE JSEM RÁD, ŽE JSI MĚ
VZALA S SEBOU? VONO JE TO TADY
PŘECE LEPŠÍ NEŽ SEDĚT DOMA!
A MUSÍM SEM TAKY VYTÁHNOUT
KÁMOŠE, TO BUDOU ČUČET!

JAKO BY NEMĚLI
VLASTNÍ ZAHRADU,
KDE MŮŽOU
MÍT KOMPOST!

ŽE JO! A PAK
VYHAZUJOU PENÍZE
ZA SUBSTRÁT PRO
ROSTLINY V ICELITOVÝM
PYTLI! NAD TÍM
ZŮSTÁVÁ ROZUM
STÁT!

NO TOBYCH
ŘEKLA. VĚDÝ V LESE
MŮŽEŠ VŠECHNO
OHMATAT, KE VŠEMU
PŘIVONĚT, PROŽÍT A
POCÍTIT NA VLASTNÍ KŮŽI.
A TO JSI JEŠTĚ NEUSÍNAL V LESE
JEN S HVĚZDNÝM NEBEM NAD HLAVOU!

! KDYŽ VLASTNĚ
PROČ NE!

A NĚCO
TI POVÍM,
PŘÍRODA TĚ
NIKDY NEZKLAME
ZKLAMAT TĚ
MOHOU JEN
LIDÉ!

PŮJDEŠ SEM ZASE NĚKDY
SE MNOU?

COŽE, SPÁT
VENKU?!

JASNĚ!
JEZDÍM TAKHLE
S NAŠIMA UŽ
OD MALA!

RÁDA!

THE KONEC

NEBO TEPRVE
ZAČÁTEK?

www.horineves.cz

Naučnou stezku je možné absolvovat samostatně.

Pro skupiny MŠ a ZŠ nabízíme doprovod přírodovědce - zpoplatněno.

Maximální délka trasy je cca 2 km.

Parkování i pro autobusy - parkoviště u Mateřské školy
(k úvodnímu stanovišti stačí sejít po schodech a přejít po chodníku podél hřiště).

Pro více informací:

www.horineves.cz

e-mail: ou@horineves.cz

tel. 724 186 825

Naučná stezka Hořiněvským lesem byla realizována v rámci projektu spolupráce „Krajina je naše zrcadlo“.

